

SZÍNDARAB ÉLESBEN

Prológus:

Már megint felzaklatott az Unió, pedig nem vagyok eurószkeptikus. Hangoztatom, hogy eddig csak elvett. A korsó sör 4 deci 5 helyett. A feles házi kisüsti 4 cent 5 helyett. *(Sőt a házi pálinkával packáznak is.)* Ezen mondvacsinált aggályaimon az értelmesebbek csak mosolyognak. *(Ez is a céloom vele.)* A röfi, a liba, és a tojás ügy már húzósabb, mert enni kell, „inni” meg *(csak passzióból)* jó! Annyira azért egyik EU biztos se nézzen hülyének, hogy a sertésnek, a libának és a tikknek is lelke van, ezért játékot kell neki venni, tilos tömni és helyet kell adni neki, hogy a tojás után „táncra” perdülhessen. Ugyan már! A francia, spanyol, olasz... gazdák idegesek, hogy közép-keleten mindezek olcsóbban állíthatók elő, mint náluk, így aztán a szabadpiacon alulmaradnak. Az akácfa kiirtására szóló indítványnál már kinyílt az a bizonyos bicska a zsebemben, és vágtam a kertben egy olyan suhintósat. Ha kell, majd dagadtra verem a „disznót”. *(Multifunkció!)* Ez a pótcselekvés több hónapra meg is nyugtatott. Míg nem jött az újabb EU-s direktíva, melytől most már én is kiakadtam: Embertelen, tehát törvénytelen a **tényleges** életfogytiglan büntetés.

Bevezetés

Mint honvédségi berkekben közismert – a Puskás szobor ciklikus ledöntögetése/felállíthatása kapcsán – a ceglédi hadtest közvetlen híradó zászlóaljnál voltam sorállományú katona. Pontosítva, tizenegy hónapos előfelvételi szolgálatra kaptam a vörös csíkkal áthúzott behívó parancsot, 1967. szeptember 1-jére. Egy – jószágos, már akkor is öreg – VK-2M/G vezérlőkocsi rajparancsnoka voltam 334 napig. Tartalékos *(most karpaszományost mondanék)* őrmesterként szereltek le 1968. augusztus 2-án.

Már 1967-ben langyos szelek fújdogáltak. Az érettségi tétel, amit húztam Solohov és Aragon munkásságának összehasonlítása volt. Jó-jó Aragon is kommunista író, de francia „elméleti kommunista”. Elítélte a sztálinizmust, a totalitarizmust. Megjelentette Szolzsenyicin, a disszidens „gulág-lakó” írásai. *(És persze akkor mi még nem tudtuk, 1956-ban a „pesti srácok” oldalára állt.)* Tessenek mind ezt végiggondolni! 1967-ben, a Magyar Posta félkatonai bázisiskolájában, a Puskás Technikumban, az MSZMP tag orosz-magyar tanár *(vagyis legálisan)* Louis Aragont tett az érettségi tételek közé a távközlési technikusoknak. Ha már volt Aragon a tételekben, akkor az órákon *(az irodalmi szakkörön)* előjött Sartre, aki visszautasította a Nobel díjat. A feminista *(most másképpen hívnám)* Simone de Beauvoir a „Mandarinok”-kal és Camus a „Közöny”-el. **(ld. Epilógus)**

Színjeles technikusi bizonyítvánnyal, sikeres felvételi határozattal a BME Villamosmérnöki karára, egy átlébecolt balatoni nyár után, megfertőzve a „dekadens nyugat egzisztencialista filozófiájával”, 64 kilósra soványodva, 4 centisre vágott hajjal bevonultam. a ceglédi híradó zászlóaljhoz *(több mint 200-ad magammal.)* A tisztelt olvasók között mindenki volt újonc, kopasz, smiró!? Fürdő csak forró vízzel. Ló szérum. Terpeszállás! Hajoljon le! Mélyebbre! Zsupsz egy lapát tetűirtó...

Nem részletezném tovább! Teltek múltak a forró őszi napok, *(1967 őszén az időjárás is szokatlanul meleg volt.)* Délelőtt kiképzés. Délután kiképzés. Este szívatás. Éjszaka alvás. *(Akkor azt hittük a fáradtságtól, ma már tudom, a „műanyag kávéba” gyárilag belekevert brómtól. Mintha az utóbbi években ismét ilyennel itatna valaki?)*

Úgy a negyedik hét közepén, reggeli után felsorakoztunk. A szolgálatvezető már nyitotta is a fegyverszoba ajtaját, mivel a díszmenet gyakorlása volt a kiképzési tervben, amikor felpattant a századparancsnoki iroda, és az aznapi foglalkozás vezetésére kirendelt tiszt közölte: „Eltársak! Most telefonáltak, hogy a teljes század azonnal vonuljon le a földszinti kultúrterembe. Oda pedig fegyver nem kell! Század vigyázz! Jobbra át! Irány a földszinti kultúrterem! Lépést ne tarts! Ind-ulj!”

A tárgyalás

A kultúrteremben a másik három század már ott ült. A sorszázadok is feltűnően csöndben. *(Ők már sejtették valamit.)* Néhány perc múlva: „Fel vigyázz!” Vezényelte a zászlóalj törzsfőnök, K. őrnagy. Bevonult három tiszt. Elöl egy százados, utána ahogy a fogynak a csillagok, egy főhadnagy, a végén egy hadnagy. Leültek. Mi is. „Eltársak! Szörnyű büntény történt három hónapja, itt ebben a laktanyában. Sőt ebben az épületben. Pontosabban a mi zászlóaljunknál. Elvtársak! Az ilyen súlyos büntény égbe kiállt, sőt még azon túl is, a csillagokba. Elvtársak! Ezt nem tűrhetjük! Még jó, hogy éberek voltunk, és azonnal elfogtuk a gyalázatos tetteket. Mert az ilyen... Elvtársak! nem a mi elvtársunk! Nem az önök bajtársa, akarom mondani a ti elvtársatok sem, KISZ fiatalok! A hadbíró százados elvtárs, az ügyész főhadnagy elvtárs és a hadnagy védő elvtárs itt most önök előtt fogja feltárni ennek a rettenetes bünténynek a gubancolódós szálait, és végén a nép haragja **lesúlyt** a bünösre.

Te jó Isten! Mi lesz itt? Mi történhetett? Tömeggyilkosság? Nemi erőszak? De hiszen itt nincsenek nők! *(A Conshiták meg, akkor még rejtőzködtek)!* Akkor ellopott egy tankot és eladta az amcsiknak? De tankok, meg amcsik nincsenek a laktanyában. Valószínű lelőtt valakit! Hát igen, akkor ezt ki kell vizsgálni – meditáltam, amíg a beszélített vádlotról a kézi- és lábbilincset, meg a vezetősárat is levették.

A tárgyalással nem untatok senkit. Kb. 60 percig tartott A vádlott egy zászlóalj írnok, örvezető volt Ő kapta feladatul, többek között a postáról a sorállományúak pénzküldeményének felvételét. Ebből sikkasztott el összesen 100 Ft-ot. Ezt szándékos bajtársi *(nem elvtársi)* lopásnak minősítették. A vádlott elismerte. A pénzt már rég visszaadta. Büntetlen, jó katona, örvezető volt. Halmazati büntetésként nyilvános lefokozásra ítélték. A fő büntetés 8 – azaz nyolc – hónap fegyházban letöltendő elzárás volt, mely nem harmadolható. *(Ezt a harmadolás szót akkor ott nem értette senki.)*

Mi, de legalább is én majdnem összetojtam magamat. Hova kerültünk? 100 Ft-ért 8 hónap. Mi várhat még ránk? Szolzszenyicin az „Ivan Gyenyiszovics egy napja”-ban pontosan ezt írta le. Akkor mi most a magyar-gulágra kerültünk?

A lényeg csak ezután jött.

„Fel! Vigyázz! A tisztek vigyék a századokat az alakuló térre! Ott alkossanak oktatási négyszöget! Végrehajtani!”

(Az alakuló tér rendben. De mi lehet ez az oktatási négyszög?)

Hamar kiderült. Körbeálltuk a vádlottat, meg a bíróságot. Persze szépen katonásan, elvágólag. A bíró a nép nevében újra kihirdette. Kihirdette? Világgá kiáltotta az ítéletet. Kiszólitották a vádlott parancsnokát. Aki egy bicskával levágta az örvezetői „krumplivirágokat”. A vádlott kifűzte a cipőjéből a fűzőket, a nadrágjából a gatyaszíjat. (Nehogy azzal ússza meg a bitang a megérdemelt büntetését, hogy felkötí magát a cellájában. Ha őrségbe lesznek a honvéd elvtársak, akkor önök se feledjék elvenni a fogdásoktól a nadrágszíjat, meg a cipőfűzőt. – kommentálta az eseményeket a szakaszparancsnokom.) Nekem ekkor kezdett remegni a lábam. Betolatott egy ponyvás rajgaz. A lecsúszni készülő nadrágját markoló, már kellően megszégyenített szerencsétlen vádlottat, aki 100 Ft bajtársi lopásért 8 hónap börtönt kapott jogerősen, belökték az ideiglenes rabomobilba és elrobogtak vele. Ekkor már csurgott a hátamon a víz. Teljesen kiszáradt a torkom és égett mindkét szemem. Az agyamban a magyarul szó dobolt. Mint mondtam volt forró ősz volt 1967-ben!

Tisztelt Olvasó!

Én, Horváth László Ferenc dr. népfelkelő mk. őrmester jelentem, hogy az MN 1319/e századnál az elkövetkező 11 hónapban őrszolgálati vétség nem történt. Bajtársi lopás, sikkasztás nem történt. (*Hajnali rémálom: „63 mintájú szelence bizgentyűje. Fel! Nincs? Helén, Tamás, Károly, anya neve? Három példány!” Vagyis, HTK szinte mindenkinél előfordult, de azt azonnal ki is fizetették.*) Sőt a leszereléskor a rovacsnál a hiányzó 20 db kimenő pantalló árát is összedobtuk. Ki lehetett az az elvetemült, aki nadrág nélkül jött vissza a szabadságról, kimaradásról vagy elvtávról? (*És ezt a kapuügyeletes sem vette észre?*) Na, mindegy!? Voltak fenyegetések. Max. 14 nap laktanya. (Reggeli torna alatt néha, néhányan visszafeküdtek az ágyba, és elkapta őket az ÜTIH. A marha katona, piásan jött meg valahonnan és nem a szokásos módon járt el. Ebben a szituációban le kell dobni a pokrócot és a párnát az ágy alá, majd a szomszéd pokrócába bebugyolálva belefeküdni. Még egyetlen ÜTI sem nézett ilyen hajnali órában a 41 ágy alá.)

Kimondhatjuk, hogy a nyilvános „lefokozás” megtette hatását!

Húsz év múlva

Leszereltek. Elvégeztem a BME-n a Villamosmérnöki kart. Gyakornok, majd tanársegéd lettem. Megvédtem a disszertációm. Adjunktussá léptettek elő. A kar nullévfolym felelőseként minden hónap utolsó péntekjét és szombatját valamelyik híradó, lokátoros, rakétás alakulat laktanyájában konzultációval töltöttem.

Legtöbbször hatod magammal Debrecenben, mivel a Kossuthban hét szakasz elő felvett is akadt. (*De többször konzultáltunk Cegléden is.*) Ma is büszkén hirdetem, hogy mindezekért a honvédelmi miniszter elvtárs, a Haza Szolgálatáért emlékérem ezüst fokozatával tüntetett ki. Az édesapám roppant büszke volt rám. Az édesanyám sírt. Sajnos a nagyapáim már nem éltek akkor, 1982-ben. Pedig biztosan lett volna nagy hajcihő, hiszen nekik „csak” Bronz Vitézségi, meg Károly Csapat Kereszt jutott a Nagy Háborúból. Igaz túléltek! (*Na, az sem volt semmi?*)

Miután kellően kifényeztem magam, jöhet a sztori.

A BME-n nem csak a nullévfolyam szervezése, hanem a felvételi előkészítés is a feladatomból volt. Kezdetben csak a villamosmérnöki karon, majd egészen 2005-ig, az összes állami műszaki felsőoktatási intézményben. *(A csúcson ez 21 kart jelentett, szerte az országban.)* Mindez levelezésből *(felvételi típusú példamegoldásból)* és táborozásból, valamint próba felvételiből és egyetemlátogatásból állt. A műszaki Tehetségért Mozgalom elnöki tisztéről a mai napig még senki nem váltott le. 2005, a kétszintű érettségi bevezetése óta nem az egyetemek, főiskolák, veszik fel a diákokat, hanem az érettségi bizottságok pontjai alapján kerülnek be. *(Anélkül, hogy egyszer is látták volna őket a megcélzott felsőoktatási intézményből.)* Így aztán a felvételi előkészítés *(átmenetileg?)* oka fogyottá vált.

Egy-egy ilyen 6-8 napos táborra, általában a nyári szünetben, egy akkor üres középiskolai kollégium tipikusan 4 ágyas szobáiban, 100-120, a műszaki felsőoktatás irányába készülő középiskolás jött össze. A résztvevők a harmadik és negyedik osztály közötti nyári vakációjukat „áldozták” önként erre az erőfelmérésre. Egy ilyen tábor, nekik akkor kemény, de hihetetlenül hasznos és eredményes volt. A záró dolgozatok eredménye minősítette a tanuló iskoláját – pontosabban osztályában tanító tanárát – a felvételi tárgyból, országos összehasonlításban. *(A jók megnyugodtak. A gyengék, vagy elkezdtek tanulni, vagy lejjebb adták a jelentkezési álmukat.)* A napi háromszori étkezés, nyolcórás tanulás mellett a sport és a kulturális programok tették elviselhetőbbé a tábort. Minden nap volt ébresztő, reggeli futás *(torna)*, szobarend, fűzetvizit, kocsmá ellenőrzés, éjszakára a nemek szeparálása. *(Kijött ám belőlem a szolgálatvezető, akkor még tart. mk. őrm.)* Sok hibát lehetett véteni. Figyelmeztetés, figyelmeztetés azonnali javítással, büntető dolgozat, oktatási négyes fenyvegetéssel. voltak a büntető fokozatok. Ez évekig minden esetben elégnek bizonyult. Míg nem, a '80-as évek végén az egyik tanuló már az órára sem járt be, nem hogy a beágyazás hiánya lett volna a „bűne”. Őt az ötödik napon, a szülei értesítése mellett nyilvánosan hazazavartam. Az eredmény fergeteges lett. Az addig eléggé szétzilált szoba és csoporttársak az utolsó napokra angyalokká váltak. A kocsmába mindenki bemutatta, hogy csak üdítőt iszik. A szemetet levitték. Beágyaztak ... A nyilvános kirúgás azonnal meghozta eredményét. *(Győztem!)* Az egy konok eltávolításával sikerült 120-at „megmentenem” a magyar felsőoktatás számára, valamint kiragadnom a narkósok és alkoholisták karmaiból.

Az esti, megérdemelt „Talléros sör” kortyolgatása közben jött a megvilágosodás. Anno, 1967-ben Cegléden is mennyire hatásos volt a nyilvános elrettentés. Következtében 11 hónapig angyalbőrben „angyalokká” szelídültünk. Kár, hogy...kár, h... és abban a pillanatban becsapott a megvilágosodás villáma. Óh, de jól megvezettek bennünket. Az ott, akkor nem egy valós tárgyalás, csak egy színjáték volt. A HM vándortársulata bemutatta: „A bajtársi lopás, avagy 100 forintnak 8 hónap a vége” című drámáját. Írta a politikai főcsoportfőnökség. Szereplők: Hadbíró, ügyész, védő, vádlott, gépkocsivezető és fegyőr. Egy rajgazba beférnek. Jelmez az egyenruha. Díszlet van. Statiszták az alakulatoktól. És már kész is a vándortársulat. Napi két előadás. *(Szombaton elég egy is!)* Heti 9 helyszín. Bevonulás után közvetlenül.

Zseniálisan kegyetlen, de eredményes bűnmegelőzés.

Lenyúltam a licencet

Azonnal, ott melegében átvettem az ötletet. Egy helybéli Puskás diákot avattam be. Aki, valójában az I. turnusban már végig tanulta a táborozási napokat. Elvállalta. Késve jött. „Ivott” a kocsmában. *(Persze senki nem látta.)* Nem ágyazott be. Nem rakott rendet. Az óra helyett aludt. Másodnap reggel haza lett kergetve a nagy nyilvánosság előtt. Ez is meghozta eredményét. A táborozók jók voltak egész héten.

A jó pedagógus artista++. A bohóc kiötli a produkciót. Megírja. Dramatizálja. Megrendezi. Előadja. Meghajol, és besöpri a „tapsot”. A jó tanár ezeken túl, **plusz** a kuncokat *(tehát a tananyagot)* megtanítja minden diákjának. Majd, **(plusz)** a tanítványok produkcióját szóban vagy írásban értékeli, és osztályozza is.

Nem az út, az eredmény számít! Bármilyen áron, ha szükséges ruhánkat megszaggatva, kalpagunkat megtaposva, magunkból bohócot csinálva, de a diákoknak mindenképpen maradandót kell átadnunk! *(Ebben a táborig turnusban ez maradéktalanul meg is valósult!)* Most már csak az a kétely maradt bennem, hogy mindehhez biztosan szükséges segédeszköz-e egy digitális tábla?

Újabb 25 év után

2013 őszén, a zászlóalj megalakulásának. évfordulóján ismét ellátogattam Ceglédre. Elmeséltem a történetet. A megjelentek közül legtöbben, akkor 1967-ben, még nem ott szolgálták a hazát. Az egy-két veterán meg már csak a legfontosabbakra emlékezett. Sem megerősíteni, sem megcáfolni nem tudják az összeesküvés elméletemet. *(És ez így van jól!)*

Epilógus:

Az egész történetet a „Budapesti Obsitos” 2014. május –júniusi száma hozta ki belőlem. A rejtvény megfejtése egy Albert Camus idézet volt a „Közöny”-ből. A főhős a siralomházban összekap az őt vigasztalni próbáló pappal, és a következőket mondja: „Igazam volt, igazam volt, mindig és mindenben igazam volt. Éltem egy bizonyos módon, s élhettem volna másképpen is. Volt, amit megtettem, volt, amit nem.” Majd az ítélet alapján. „A francia nép nevében *(gyilkosságért)* fejét veszik egy köztéren.”

A tetteiért, még az Unióban is, a saját társadalma által elvárt mértékben kell mindenkinek vállalnia a felelősséget!

Budapest, 2014. június 16.

dHLF